

مصاحبه‌شونده: دکتر احمد فیروز آبادی

مصاحبه‌کننده: -

تاریخ مصاحبه: -

دانشکده: مهندسی برق

سال ورود: ۱۳۴۷

دکتر فیروز آبادی: حضور استادان بصورت تمام وقت در دانشگاه یک ضرورت است

دکتر احمد فیروز آبادی استاد پیشکسوت دانشگاه در رشته مهندسی برق سال ۱۳۴۷ به دعوت مرحوم دکتر مجتهدی فعالیت آموزشی و علمی خود را در دانشگاه صنعتی شریف آغاز کرد و در سال ۶۶ به افتخار بازنشستگی نایل گردید. دکتر فیروز آبادی که هم اکنون در خارج اقامت دارد، مهر ماه سالجاری به کشورمان سفر کرد و با حضور در بین استادان، همکاران و فارغ التحصیلان دانشکده مهندسی برق مورد استقبال گرم آنان قرار گرفت و یک روز را در دانشگاه سپری نمود.

دکتر فیروز آبادی طی سالهای حضور پر خیر و برکتش در دانشگاه علاوه بر تدریس و نوشتن چند جلد کتاب در موضوعات انتقال، آنتن و امواج و ارائه مقاله در موضوعات آنتن و انتشارات امواج، اندازه گیری شدت میدان و امواج الکترومغناطیس بر روی آب دریا، عهده دار مسئولیتهایی از جمله معاونت دانشکده مهندسی برق، قائم مقام معاون آموزشی، معاون مالی و اداری و خزانه داری دانشگاه و رئیس دانشکده مهندسی برق بوده اند. همزمان با حضور استاد دکتر فیروز آبادی در دانشگاه مطلع شدیم متأسفانه مهندس صادق و کیل عضو هیات علمی پیشین دانشگاه در رشته مهندسی برق دعوت حق را لبیک گفت. دکتر فیروز آبادی که از فقدان همکار سابقش بسیار متأسف شده بود در باره شخصیت این استاد فقید به سؤالات ما چنین پاسخ داد:

لطفاً درباره مهندس و کیل باختصار بفرمائید.

اولاً از اینکه این توفیق را پیدا کردم تا پس از چند سال به کشورم سفر نمایم و در جمع همکاران بسیار فرهیخته ام حضور پیدا کنم بسیار خوشحالم و از لطف همکاران دانشکده برق بسیار ممنونم که مرا به دانشکده دعوت نمودند. من در سال ۱۳۴۷ بنا به پیشنهاد مرحوم دکتر مجتهدی به دانشگاه صنعتی شریف آمدم آقای مهندس صادق و کیل در سال ۴۸ به ما پیوستند ایشان هیات علمی دانشکده مهندسی برق بودند منتها تخصص ایشان بیشتر در قسمت انتشار امواج و آنتن بود و در مدت حضورشان در دانشگاه دانشجویان زیادی از دانش ایشان استفاده کردند. در مقطع فوق لیسانس

تحقیقات و مقالات زیادی داشتند، مهندس با دانشجویان ارتباط بسیار خوبی برقرار نموده و خیلی به آنان کمک می کردند. آن مرحوم مدتی در آمریکا بود و در چند شرکت از جمله شرکت بوئینگ کار می کرد و تجربه های ارزشمندی داشتند. مهندس وکیل در سال ۵۷ برای فرصت مطالعاتی به آمریکا رفتند و مجدداً در شرکت های بزرگ به تحقیق پرداختند. یکی از مشخصه های بارز آن مرحوم این بود که انسان بسیار خیری بودند بارها به افراد متعددی کمک مالی نمودند. بیاد دارم اوایل انقلاب یکی از کارمندان دانشکده مریض شدند و ایشان که در لندن فرصت مطالعاتی را می گذراندند، با اطلاع پیدا کردن از این قضیه شخصی را فرستادند و ضمن استقبال گرم، این همکار را با کمک مالی اش معالجه کردند. با کارمندانشان بخصوص با مستخدمین ارتباط خیلی خوبی داشتند و در هر مورد به آنها کمک می کردند. من با مهندس وکیل در خارج زیاد با هم در ارتباط بودیم و در ماههای اخیر چندین بار باهم ملاقات داشتیم. مهندس وکیل یاور مستخدمان، محرومان و نیازمندان بودند اخیراً مطلع شدیم طی سالهای گذشته کل هزینه تحصیل ۲۰ نفر دانش آموز در شهرستان اراک را عهده دار بوده اند و در نظر داشتند که این رقم را به ۵۰ نفر برسانند که متأسفانه اجل مهلتشان نداد، بنده از این بابت خیلی متأسفم.

آقای دکتر ارتباط مرحوم استاد وکیل با دانشجویان چگونه بود؟

بسیار خوب بود. در این دانشگاه چه در بخش تدریس و چه در بخش تحقیق و پژوهش دانشجویان خیلی با ایشان رابطه نزدیکی داشتند. دانشجویان فارغ التحصیل مرحوم چه در ایران و چه در خارج از کشور مرتب با استاد در ارتباط بودند. ایشان مرتب به دیدن دانشجویان خود می رفتند و مابینشان رابطه ای دو طرفه برقرار بود. حتی می توانم بگویم یک رابطه پدر و فرزند. یکی از کارهایی که فراموش کردم عرض کنم این است که ایشان عضو کمیته رفاه دانشگاه بودند. در مجموع انسان بسیار شریف، و از خانواده خیلی محترم و بسیار بزرگی در اراک بودند.

بفرمائید مرحوم استاد تحصیلاتش را در کجا طی کرده بودند؟

ایشان لیسانس خود را در ایران و فوق لیسانسشان را در میزوری آمریکا دریافت داشتند و در دوران تحصیل جزء شاگردان ممتاز و برتر بودند.

جناب عالی اطلاع دارید که ایشان در کارهای علمی چه تعداد مقاله ارائه نموده اند.

مرحوم مهندس وکیل مقالات و پیپرهای زیادی داشتند که در چند مجله علمی از جمله مجله علمی ای تری پلی منعکس گردیده است.

بفرمائید ویژگی های آن مرحوم چه بود؟

تجربیات علمی ایشان بسیار خوب بود. یکی از مواردی که من در مورد ایشان به یاد دارم این است که چندین سال پیش در آمریکا سازمان ناسا در صدد بود که یک ماهواره به فضا بفرستد (ایشان با ناسا همکاری بسیار خوبی داشتند) که در هنگام پرتاب ماهواره به فضا مشکلاتی ایجاد شده بود و اتفاقات بدی از جمله جرقه های الکترونیکی ممکن بود صورت پذیرد، و ایشان قبل از پرواز ابراز نگرانی، و توصیه کرده بودند که این پرواز انجام نپذیرد، ولی این پرواز

انجام گرفت و ناموفق بود چون پیش بینی ایشان درست بود و ابر الکترونیکی ایجاد شد. که بعداً اینجا در خود دانشکده برق، نمونه ای از آن کپسول ساخته شده و در آزمایشگاه ماکروویو مستقر شد و در همان زمان مقامات مملکتی از آنجا بازدید کردند.

همانگونه که مستحضرید اسفند ماه سال گذشته چهلمین سال تأسیس را جشن گرفتیم ارزیابی که شما از عملکرد دانشگاه دارید چیست آیا دانشگاه به اهدافی که داشته دست یافته است ؟

به نظر من دانشگاه صنعتی شریف توفیقات بسیار خوبی داشته است. همگان بخوبی اطلاع دارند که این دانشگاه چه در سطح ایران و چه در سطح جهانی دانشگاه شناخته شده ای است. ما از سالهای قدیم با دانشگاه MIT رابطه خوبی داریم از زمانی که مرحوم دکتر مجتهدی این دانشگاه را پایه گذاری کردند استادانی از فارغ التحصیلان بسیار خوب مدرسه کالج که در آمریکا تحصیل کرده بودند در این دانشگاه حضور داشتند امثال دکتر فیروز پرتوی، دکتر مهدی ضرغامی، دکتر حسینعلی انواری، دکتر چمران، دکتر کرمی و تمام اشخاصی که در وهله اول این مرکز علمی را پایه گذاری کردند. آن هم پایه گذاری بسیار محکم و صحیحی که باعث درخشیدن فارغ التحصیلان ما در خارج شد و بسیاری از استادان ما از فارغ التحصیلان خود ما هستند. خوشبختانه بعد از پیروزی انقلاب با وجود این که عده ای از استادان ما از این کشور رفتند، استادانی که استخدام شدند باز سعی کردند سطح کیفی دانشگاه را حفظ نمایند بخصوص نسبت به دانشگاههای دیگری که هم اکنون وجود دارند، مانند دانشگاه تهران که دانشگاه مادر است و دانشگاه خوبی است ولی دانشگاه ما هم با جذب استادان جدید بازم استانداردها را حفظ کرد به طوری که الان فارغ التحصیلان ما هر کجای دنیا میروند مثلاً دانشگاههای مطرح امریکا و بگویند من دانشجوی دانشگاه شریف و یا فارغ التحصیل آن می باشم بدون آزمون برای تحصیلات تکمیلی او را می پذیرند. یادم است سال پیش در دانشگاه استنفورد برای دوره دکترا آزمون گذاشته بودند از بین کسانی که قبول شدند ۱۵ نفر اول این آزمون از دانش آموختگان دانشگاه صنعتی شریف بودند. در رشته برق رئیس دانشکده استنفورد گفته بود دانشگاه شریف بهترین دانشگاه صنعتی است، من به عنوان عضوی از خانواده بزرگ دانشگاه صنعتی شریف امیدوارم که با تلاش استادان محترم، دانشگاه همین کارهای علمی، آموزشی و تحقیقاتی را ادامه دهد و روز به روز بر توفیقات علمی اش بیفزاید.

پیام جنابعالی به اساتید، دانشجویان و کارکنان دانشگاه صنعتی شریف چیست؟

از این بزرگواران درخواست دارم همچنان دانشگاه را در سطح عالی نگه دارند. مهم این است که استادان سعی کنند تا آنجا که می توانند در دانشگاه حضور تمام وقت داشته باشند. قبلاً حضور استادان در دانشگاه تمام وقت بود من بیاد دارم در زمان ریاست دکتر امین یکی از استادان که رئیس دانشکده علوم دانشگاه ملی «شهید بهشتی فعلی» بود از من خواهش کردند زمانی را برای تدریس به آنجا بروم و من هم رفتم. بعد از دو سه جلسه آقای دکتر امین رئیس وقت دانشگاه شخصی را فرستادند دنبال من و گفتند در دانشگاه صنعتی شریف کار استادان بصورت تمام وقت است و از

بنده خواستند دیگر به آنجا بروم. بنده هم همین کار را کردم و یادم است زمانی که بنده در دانشگاه بودم از ساعت ۸ تا ۴ بعد از ظهر همه استادان در دفترشان بصورت تمام وقت حاضر بودند و دانشجویان اگر کار داشتند می آمدند و این کار تا آخر خدمت بنده ادامه داشت ولی الان باید عرض کنم متأسفانه این مسئله به این شکل نیست علت اینکه دانشگاه تهران سالها سیر نزولی طی کرد همین نیمه وقت بودن استادانش بود که می آمدند درس می دادند و می رفتند دنبال کار دوم و سومشان. با این وضع دانشگاه نمی تواند دانشگاه موفقی باشد استاد باید به صورت تمام وقت در اطاقش باشد و پس از تدریس به تحقیق و پژوهش پردازد و دانشجو این امکان را داشته باشد تا بطور مستمر به استادش مراجعه کند و مسائل و مشکلات درسیش را با استادان خود در میان بگذارد. ما اگر می خواهیم دانشگاهی مثل دانشگاه صنعتی شریف که در سطح دنیا بسیار شناخته شده و مطرح است به همین گونه باقی بماند و ارتقاء پیدا کند باید سطح علمی آن را حفظ کنیم و این مهم انجام نمیشود مگر استادان محترم دلسوزانه کار کنند و تمام وقت در دانشگاه باشند و مطمئن باشند خداوند به آنان پاداش خیر خواهد داد.

آقای دکتر چرا استادان تمام وقت در دانشگاه نمی مانند جنابعالی فکر نمیکنید این امر ناشی از مشکلات معیشتی آنان می باشد؟

چرا البته این مسئله قدری به مسائل معیشتی آنان مربوط میشود اما خوشبختانه طی سالهای اخیر وضعیت حقوقی استادان توسط دولت ارتقاء یافته است به نظر من در حال حاضر این مشکل دیگر وجود ندارد، البته بعد از پیروزی انقلاب اسلامی عده ای در امر آموزش و پژوهش خلل وارد کردند و در حال حاضر ترک این مسئله یک مقدار مشکل است. که مسئولان باید در تماس بیشتر با آنان این مشکل را رفع کنند، چاره ای جز این نداریم. بالاخره استادان بزرگوار هم باید دلسوزی کنند و قدری کارهای خارج از دانشگاه خود را تعدیل نمایند و تمام وقت خود را در دانشگاه صرف کنند تا بیش از این به نظام آموزش عالی کشورمان آسیب وارد نشود.

حضرتعالی اعتقاد دارید استاد باید تمام وقت خود را در دانشگاه صرف انجام کارهای آموزشی و پژوهشی نماید بفرمائید چطور میتوان این مهم را محقق نمود؟

در این راستا باید عرض کنم همانطور که توضیح دادم اکنون وضع این طور نیست ولی اگر می خواهیم دانشگاه در سطحی که اکنون قرارداد بماند و باز هم با توجه به یافته های علمی جدید ارتقاء پیدا کنند استادان باید یک مقدار فداکاری بیشتری داشته باشند بیشتر از این وقت خود را در دانشگاه صرف کنند، بخصوص که حقوق ها را هم دولت ترمیم کرده است، البته باز هم قابل ترمیم است و اگر اعضای هیأت علمی با حضور تمام وقتشان به انجام کارها و پروژه های علمی پردازند قطعاً ضرر نخواهند کرد و اهداف کشور را به پیش خواهند برد که این به نفع آینده کشور و فرزندان خودشان خواهد بود انشاءالله.

آقای دکتر اشاره کردید به سطح کیفی دانشگاه صنعتی شریف، شما بعنوان یک استاد پیشکسوت به مسئولان دانشگاه و استادان چه توصیه ای دارید تا بتوان این سطح را ارتقاء داد و حفظ کرد؟

من فکر می‌کنم در این مورد خود رئیس محترم دانشگاه جناب آقای دکتر سهراب پور که از شخصیت‌های علمی فرهیخته می‌باشند و دیگر استادان فرزانه بهتر بتوانند نظر بدهند. من چون ۲۰ سال است که بازنشسته شده‌ام شاید نتوانم آنطوری که باید نظر خوب و قطعی بدهم، استادان محترم خودشان باید روند گذشته و دستاوردهای علمی دانشگاه را ارزیابی کنند و راه حلی پیدا کنند و این وضع را بهبود بخشند، برای من خیلی مشکل است که چنین توصیه‌ای نمایم و تنها به عنوان عضوی از خانواده بزرگ دانشگاه شریف از مسئولان و استادان فرهیخته دانشگاه انتظار دارم برای ارتقای سطح علمی دانشگاه تلاش نمایند. البته در بازدیدی که من از دانشگاه داشتم زمینه‌های تحقق این امر وجود دارد. امیدوارم فکری برای گسترش فضای فیزیکی دانشگاه هم میشود چون مراکز علمی و دانشگاهی برای انجام تحقیقات استادان و دانشجویان خود به فضائی نیاز دارند تا بتوان به راحتی در آن تنفس و کار کنند. بنده مجدداً خواهش می‌کنم استادان محترم بیشتر همت کنند و تماس بیشتری با دانشجویان آینده ساز کشورمان داشته باشند.

استحضار دارید بسیاری از جوانان نخبه ما راهی دانشگاه‌های خارج شده و در بهترین مراکز علمی جهان به تحصیل اشتغال دارند، همچنین بسیاری از استادان، به نظر جنابعالی چه تدابیری باید اندیشید تا بتوان از خروج مغزها جلوگیری کرد و بفرمائید چه تمهیداتی بکار ببریم تا آنان بعد از اتمام تحصیلات عالی به کشور خودشان باز گردند؟

یکی از راه‌های تحقق این امر مهم همان تدبیر و همت مسئولان کشور است که به توسعه و تجهیز کردن دانشگاه‌ها بیشتر کمک کنند. دانشگاه نگاه ویژه مسؤولان را می‌طلبد، وسایل تجهیزات و ابزار تحقیقاتی را که در آن سوی مرزها وجود دارد برایش تامین نمایند. باز متذکر می‌شوم همان مسئله حضور استادان باید بصورت تمام وقت صورت پذیرد تا مسائل تحقیقاتی دامنه اش گسترده تر شود و کمپانی‌هایی در خود کشور ایجاد گردد و این کارها را باید بی‌درنگ ادامه بدهند. خوشبختانه یک سری اموری است که در چند سال اخیر یک مقداری به آن توجه شده است مثل مسئله انرژی هسته‌ای، سلولهای بنیادی و سد سازی که اگر این مسئله ادامه پیدا کند. برای دانش‌آموختگان زمینه اشتغال و انجام کارهای آزمایشگاهی، تحقیقاتی فراهم میشود و مطمئناً اندیشمندان ما به کشور خودشان مراجعت خواهند نمود بنده فکر می‌کنم که آنها از صمیم قلب می‌خواهند به مملکت خودشان بازگردند و در کشور خدمت کنند. من این نکته را مجدداً می‌گویم بر روی آن پافشاری دارم که اگر زمینه‌های کاری مهیا شود مطمئن باشید هیچ کجای دنیا مثل ایران نیست و ایرانی عاشق خدمت به میهن خود است.

شهریور ماه سالجاری رئیس جمهور از تعدادی دانشمندان جوان کشورمان که در دستیابی کشورمان به دانش هسته‌ای فعالیت داشته‌اند تقدیر نمودند که در بین آنان سه اندیشمند جوان از دانش‌آموختگان رشته شیمی دانشگاه شریف بودند ارزیابی حضرتعالی از این دستاورد علمی چیست؟

بنده هم بعنوان یک ایرانی از این بابت بسیار مفتخرم و از این دستاورد بر خودم می‌بالم، این حرکت اندیشمندان ما کاری بسیار بزرگ، ارزشمند و درخور تقدیر است بخصوص علیرغم تحریم‌ها و مخالفت‌های دولت‌های بزرگ جهان با این مسئله، این حرکت و پیشرفت انجام شده نشان دهنده استعداد جوانان خلاق، با استعداد ما است باید با تمام توان و غرور این دستاورد را حفظ و ارتقاء و در توسعه آن همت نمائیم اکثر کشورهای بزرگ انرژی هسته‌ای دارند

ما با آن پیشینه علمی بسیار خوبی که از قدیم داریم چرا نداشته باشیم پس این دانش حق مسلم ملت ما است و استکبار جهانی و دیگر دولت های اروپائی حرف گزاف می زند و بعنوان یک دانشگاهی میگویم کشورهای مخالف ما در این مسئله هسته ای راه به جایی نخواهند برد و پس از ما دیگر کشورها نیز در فکر دست یافتن به دانش هسته ای فعال خواهند شد.

بفرمائید چرا با این مسئله مخالفت می شود ، حرف حساب آنها چیست؟

کاملاً معلوم است آنها می خواهند ما تابع آنها باشیم و هرگز مستقل نباشیم و اورانیوم را نتوانیم غنی کنیم و سوخت هسته ای درست کنیم، می خواهند کماکان محتاج آنها باشیم. و این مشکل همیشگی بوده است و از زمان قدیم نه تنها ایران بلکه همه ممالک را در سطحی نگه داشته اند که محتاج آنها باشند. البته یک سری از مخالفتها به دلیل مسائل سیاسی نیز می باشد ولی اصل قضیه بسیار واضح است ، عنوان می کنند شما نفت دارید و چرا به دنبال انرژی هسته ای هستید. در صورتی که مزایایی که انرژی هسته ای دارد نفت ندارد. و نفت هم که همیشه وجود ندارد بنابراین نمی شود به امید نفت بود و روزی این منبع خدادادی به اتمام میرسد. مجدداً تأکید می کنم کلاً می خواهند ما را در همان سطح پائین نگه دارند و تا آنجایی که می شود محتاج آنها باشیم. که بنظر من دیگر آن دوران زورمداری تمام شده و آنها مجبور به پذیرش خواسته های ما هستند، بنده در همین جا توفیقات جوانانمان در دستیابی به انرژی هسته ای را به آنان از جمله سه دانشمند فارغ التحصیل دانشگاهمان تبریک و تهنیت می گویم و آنها را به تلاش مضاعف در این زمینه دعوت می نمایم.

سوتیتر

- استاد باید به صورت تمام وقت در اطاقش باشد و پس از تدریس به تحقیق و پژوهش بپردازد و دانشجو این امکان را داشته باشد تا بطور مستمر به استادش مراجعه کند و مسائل و مشکلات درسیش را با استادان خود در میان بگذارد
- استادان بزرگوار هم باید دلسوزی کنند و قدری کارهای خارج از دانشگاه خود را تعدیل نمایند و تمام وقت خود را در دانشگاه صرف کنند تا بیش از این به نظام آموزش عالی کشورمان آسیب وارد نشود.
- من این نکته را مجدداً می گویم بر روی آن پافشاری دارم که اگر زمینه های کاری مهیا شود مطمئن باشید هیچ کجای دنیا مثل ایران نیست و ایرانی عاشق خدمت به میهن خود است.
- کشورهای مخالف ما در این مسئله هسته ای راه به جایی نخواهند برد و پس از ما دیگر کشورها نیز در فکر دست یافتن به دانش هسته ای فعال خواهند شد.